

Slovenská agrárna komora: Reťazce dvíhajú ceny slovenských potravín, platia však za nich stále menej

- CZ24 News | 18. května 2020

SLOVENSKO: Výkupné ceny slovenských poľnohospodárskych produktov klesajú, no ceny na pultoch obchodných reťazcov rastú. Spotrebiteľ za tovar často zaplatí až trojnásobne vyššiu sumu, ako reťazce platia pestovateľom a chovateľom za mäso, ovocie či zeleninu. Upozornila na to šéfka Agrárnej komory Slovenska (AKS) Helena Patasiová.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) ceny výkupov zdôvodňuje pohyblivým dopytom a tvrdí, že veľkopestovatelia vraj nemajú s reťazcami problém.

Pestovatelia aj chovatelia sa podľa Patasiovej sťažujú, že výkupné ceny ich produktov, ktoré ponúkajú reťazce, sú teraz ešte nižšie ako pred pandémiou koronavírusu, v obchodoch však ceny rastú.

Občan platí najmenej trikrát viac

„Napríklad za 17 centov vykupujú zväzok reďkovky a v obchode to stojí 65 centov. Šalát vykupujú za 30 centov a za 60 centov sa predáva. Kaleráb 22 centov na výkup a predaj 65 centov,“ priblížila Patasiová.

Ešte výraznejšie sú rozdiely cenách mäsa. Napríklad hovädzinu vykupujú kilo za 1,60 eura, no len napríklad polievková zmes, čo je kúsok mäsa a kosti, stojí asi 6,50 eura.

Slovenská aliancia moderného obchodu (SAMO), ktorá zastrešuje obchodné reťazce, pre Webnoviny uviedla, že cenotvorba je individuálna vec každého obchodníka, prvovýrobcu aj spracovateľa.

„Čo sa týka bravčového mäsa, tak ceny určujú svetové trhy a tam cena od Vianoc kontinuálne klesá. Slovensko je súčasťou spoločného európskeho trhu a nie je v prípade tohto mäsa sebestačné a často krát ani konkurencieschopné k okolitým krajinám. Súvisí to najmä s dlhodobou netransparentnou a nízkou podporou pre toto odvetvie na Slovensku. Preto aj vítame schválenie Programového vyhlásenia vlády, ktoré má ambíciu toto zmeniť,“ vyhlásil predseda SAMO Martin Krajčovič.

Patasiová tiež tvrdí, že dodávatelia musia platiť aj za obaly, do ktorých ich reťazce nútia prebaľovať zeleninu, inak od nich tovar nekúpia.

„Môžu dodávať len vtedy, keď prebalia tovar do obalov „debničiek“, ktoré poskytuje reťazec. Napríklad 20 zväzkov cibule do takej kartónovej krabice, za ktorú musia platiť 50 centov ako zálohu,“ vysvetlila.

Reťazce tvrdia, že tým ochraňujú životné prostredie, ale však podľa nej nie je pravda. *„Platia za debničku, ktorá sa vyhadzuje,“* povedala Patasiová s tým, že reťazce takto výrobcov vypaľujú.

Podľa Krajčoviča ide o nepravdivé informácie. *„Žiaden člen Slovenskej aliancie moderného obchodu takéto praktiky nepoužíva, keďže by to bolo úmyselné klamanie spotrebiteľa, čo je v rozpore so zákonom,“* zdôraznil pre Webnoviny.

Boja sa hovoriť verejne

Prvovýrobcovia potravín sa podľa Patasiovej nechcú vyjadriť verejne, pretože sa obávajú, že by prišli o zákazky.

Denník S oslovil aj Slovenskú poľnohospodársku a potravinársku komoru (SPPK), podľa ktorej sú ceny stanovené na základe týždenného rokovania. Cenotvorba zároveň reaguje na istý vývoj.

Počas pandémie podľa komory pocítili naši pestovatelia zeleniny dokonca mierny nárast výkupných cien. *„Na základe zvýšeného dopytu teda stúpili aj ceny. Dopyt však následne klesol, preto ceny v súčasnosti klesajú,“* konštatoval Juraj Mačaj, veľkopestovateľ zeleniny a člen predstavenstva SPPK.

Zahraničný tovar vydávajú za slovenský

Podľa Patasiovej tiež obchodné reťazce niekedy vydávajú zahraničnú zeleninu za slovenskú. Dokonca sa tak malo diať na začiatku koronavírusovej pandémie, keď šaláty dokonca dovážali z Lombardie, ktorá bola najviac postihnutá koronavírusom.

SPPK túto informáciu spochybňuje a tvrdí, že reťazcom by mohli takéto praktiky veľmi ublížiť, preto sa im vyhýbajú. Priznáva však, že niektoré veľkoobchodné firmy *„možno niekedy popri iných tovaroch ponúkajú aj prebalovaný tovar, na ktorom figuruje slovenský pôvod“*.

SPPK chce takéto praktiky riešiť s vedením rezortného ministerstva. *„Veľmi by nám v tejto veci pomohli dve opatrenia, a to dobrý systém registrov, cez ktorý by bolo jasne uvedené, kto čo pestuje a následne predáva a vybudovanie laboratória, v ktorom dokážu zistiť pôvod potraviny,“* tvrdí Mačaj.

„Čo sa týka potravín z Talianska, tak to znovu nie je pravda, dokonca je to hrubé zavádzanie spotrebiteľov na Slovensku. Ochorenie COVID-19 sa neprenáša potravinami o čom svedčia štúdie a vyjadrenia nie len našej Štátnej veterinárnej a potravinovej správy, ale aj európskych a svetových autorít,“ uzavrel Krajčovič.